JOQARÍ KLASLARDA QARAQALPAQ XALÍQ AWÍZEKI DÓRETPELERIN OQÍTÍW MASHQALALARÍ

Mambetkarimov Dastanbay Otarbaevich

Qaraqalpaq mámleketlik universiteti izleniwshisi

Ключевые слова: процесс урока, **с**тиль, метод, индивидуал, методика.

Key words: the process of the lessons, style, method, individual

Úzliksiz tálim procesinde, joqarı klaslarda xalıq folklorın oqıtıw texnologiyasın jetilistiriw, ádebiyat sabaqlarında zamanagóy pedagogikalıq, kreativlik hám refleksiv texnologiyalardan paydalanıw arqalı oqıwshılardıń teoriyalıq bilimlerin rawajlandırıw, olardıń dóretiwshilik motivasiyası hám erkin pikirlew kónlikpelerin jetilistiriw tiykarında bilim beriw sapasın jaqsılaw sıyaqlı máseleler aktual bolıp qalmaqta.

Joqarı klaslarda qaraqalpaq xalıq awızeki dóretpelerin oqıtıwda sabaqlardıń ózgesheligi sabaqtıń barısında anıq kórinedi. Máselen, aralas sabaǵınıń mazmunı tiykarınan sabaqtıń teması hám túri, metodları; sabaqtıń maqseti: bilim beriwshilik, tárbiya beriwshilik hám rawajlandırıwshılıq; sabaqtı qurallandırıw: sabaqlıq, metodikalıq miynetler, ilimiy miynetler, kórsetpeli qurallar; sabaqtıń barısı sıyaqlı bólimlerden turadı. Aralas sabaǵınıń barısı: 1.Shólkemlestiriw, 2.Úyge tapsırmanı soraw, 3.Taza temanı túsindiriw, 4.Taza temanı bekkewlew, 5. Úyge tapsırmanı beriw sıyaqlı 5 basqıshtan turadı. Birlesken sabaǵınıń mazmunı tiykarınan sabaqtıń teması hám túri, metodları; sabaqtıń maqseti: bilim beriwshilik, tárbiya beriwshilik hám rawajlandırıwshılıq; sabaqtı qurallandırıw: sabaqlıq, metodikalıq miynetler, ilimiy miynetler, kórsetpeli qurallar; sabaqtıń barısı sıyaqlı bólimlerden turadı. Birlesken sabaǵınıń barısı: 1.Shólkemlestiriw, 2.Taza temanı túsindiriw, 3. Úyge tapsırmanı soraw hám taza temanı bekkewlew, 4. Úyge tapsırmanı beriw sıyaqlı 4

basqıstan turadı. Oqıwshılardı jańa bilimler menen tanıstırıw sabaǵınıń mazmunı tiykarınan sabaqtıń teması hám túri, metodları; sabaqtıń maqseti: bilim beriwshilik, tárbiya beriwshilik hám rawajlandırıwshılıq; sabaqtı qurallandırıw: sabaqlıq, metodikalıq miynetler, ilimiy miynetler, kórsetpeli qurallar; sabaqtıń barısı sıyaqlı bólimlerden turadı. Bul sabaqtıń barısı: 1.Shólkemlestiriw, 2.Taza temanı túsindiriw, 3. Taza temanı bekkewlew, 4. Úyge tapsırmanı beriw sıyaqlı 4 basqıstan turadı. Bul sabaq túrleriniń ózgesheligi tek basqıshlarında kórinedi.

1.Aralas sabaǵı bes basqıshtan turadı.

2.Birlesken sabaǵı tórt basqıshtan turadı. Bunda úyge tapsırma menen jańa temanı bekkewlew biriktirilip jiberiledi.

3.Oqıwshılardı jańa bilimler menen tanıstırıw sabaǵı tórt basqıshtan turadı. Bunda úyge tapsırma tapsırma soralmaydı. Jańa tema bekkemlenedi.

4.Konferenciya sabaǵı úsh basqıshtan turadı. Bunda úyge tapsırma bayanat metodı menen soraladı. Jańa temanı bekkewlew bolmaydı.

5.Pikirlesiw sabaǵı úsh basqıshtan turadı. Bunda úyge tapsırma soraw-juwap túrinde yamasa PSMJ metodı arqalı soraladı. Jańa temanı bekkewlew bolmaydı.

Joqarı klass oqıwshıları qaraqalpaq folklorınıń janrlıq bóliniwleri tuwralı keń túsinik alǵannan keyin, hárbir janrdıń mazmunın, ózgesheliklerin sabaq barısında úyrenip baradı.

Sabaq barısında oqıwshılarǵa xalıq ertekleri boyınsha tálim-tárbiya beriw áhmiyetli máselelerden esaplanadı. Ertekler xalıq dóretiwshiliginiń keń tarqalǵan janrı. Ertekler óziniń janrlıq tábiyatı boyınsha haqıyqıy turmıstan uzaq, onda turmısta ushıraspaytuǵın derlik qıyalıy syujetlerge qurıladı. Sabaq barısında joqarı klass oqıwshılarına erteklerdi syujetlik qurılısına,tematikasına,mazmunına obrazlardıń hár qıylılıǵına qaray bir neshe túrlerge bóliwge bolatuǵının túsindiriw kerek.

Sabaq barısında tolǵawlardi túsindiriw ushın tema haqqında, janr tuwralı, onıń atqarılıwı jóninde keń túsinik beriledi. «Ormanbet biy», «Posqan el» tolǵawları tuwralı túsinik beriledi. Jaslardı tárbiyalawda anektodlar tuwralı, onıń mazmunı, tárbiyalıq áhmiyeti jóninde sabaq barısında aytıp ótiw zárúr. Qaraqalpaq folklorınıń mazmunın túsindiriw barısında oqıwshılar sanasına a damgershilik, watanǵa súyiwshilik, hadallıq doslıq, batırlıq, jaqsılıq siyaqlı sezimlerdi tereńnen qáliplestirip baradı.

Qaraqalpaq xalıq awızeki dóretpeleri boyınsha maǵlıwmatlardı óz betinshe izlew: túrli kórsetpeli qurallardan (sabaqlıq hám qosımsha qollanbalardan, sózliklerden, ilimiy ádebiyatlardan, kompyuter maǵlıwmatlar bazasınan, ádebiy saytlardan, internet resurslarınan) paydalanıp, ilimiy-ádebiy mazmundaǵı xabarlardı izlew hám kúndelikli sabaq procesinde paydalanıw.

Joqarı klaslarda folklorlıq dóretpelerdi oqıtıwda sabaqlardıń aldına tómendegi metodikalıq talaplardı qoyǵan maqul:

- Sabaq túrleri qollanǵanda, oqıwshılardı sabaqqa qızıqtırıw, olardıń tilin ósiriw, bilim-tárbiya beriw, sanasın rawajlandırıw, tálim-tárbiya beriw, sanasın rawajlandırıw, bilim menen kómiligiwin qáliplestiriw sıyaqlı wazıypalar qoyıladı.

-

Folklorlıq dóretpelerdi oqıtıwda sabaqtı durıs shólkemlestiriw kerek. Shólke mlestiriwge qoyılatuǵın talaplardıń biri ótiletuǵın aytıslar, ertekler, naqıl-maqallar, jumbaqlar, jańıltpashlar, dástanlar siyaqlı temalar boyınsha ilimiy maǵlıwmatlarǵa tiykarlanǵan bolıwı hám oqıwshılardıń imkaniyatın esapqa alǵan halda temanıń kólemin belgilew, onıń quramalığın anıqlaw, ótilgen temanı baylanıstırıw, oqıwshılarǵa beriletuǵın tapsırma menen óz betinshe jumıslardıń izbe-izligin anıqlaw, sabaqta kerek

bolatuǵın qurallardı belgilew hám qosımsha kórgizbeli qurallar menen bayıtıw, jáne de xabar texnologiyalarınan paydalanǵan halda sabaqta mashqalalı sharayat jaratıw bolıp tabıladı.

- Zamanagóy oqıtıw metodikasınan durıs paydalanıp, «Bilimlendiriw haqqında»ǵı nızamın basshılıqqa alıp sabaqtı shólkemlestiriw kerek. Házirgi zaman sabaqlarında oqıwshı menen muǵallim arasında isenim, óz ara qatnas, erkinlik ortalıǵı, dóretiwshilik baǵdarda birgelesip islew mashqalaları ayrıqsha áhmiyetke iye. Joqarı klaslarda ótiletuǵın sabaq barısında zaman talabına ılayıq jámiyet tárepinen aldına qoyǵan wazıypanı orınlawda sheshiwshi orında iyeleydi. Sabaqta oqıw barısında qanshelli dárejede qolaylı jaǵday jaratılsa, muǵallimniń oqıw-tárbiya alsa sonshelli nátiyjeli islewshi múmkinshilik jaratılǵan boladı. Sonıń menen birge muǵallim menen oqıwshınıń birgelesip islewi, bir-birine isenimniń artıwı jetekshi orın iyeleydi. Barlıq orında muǵallimdi oqıwshılar jaqsı sıylasa, sol jerde oqıw-tárbiya isi nátiyjeli alıp barıladı.

Muǵallim hárbir sabaǵın dóretiwshilik penen ótip, pedagogikalıq, didaktikalıq hám metodikalıq ilimge iye bolıwı tiyis.

Qaraqalpaq xalıq awızeki dóretpelerin oqıtıwda interaktiv texnologiyalardı qollanıwdıń metodikalıq talapları, dástanlardı oqıtıwda interaktiv metodlardı qollanıwdıń usılları, qaraqalpaq xalıq awızeki dóretpelerin tallaw arqalı oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyaların rajawlandırıw sıyaqlı metodikalıq máseleler izertlendi.

Ádebiyatshı muǵallimniń eń baslı wazıypalarınıń biri – bul oqıwshılardı berilgen tapsırmanı orınlawǵa umtıldırıw, sabaq barısında qoyılǵan maqsetke erisiw. Folklorlıq dóretpeler boyınsha ótiletuǵın hárbir sabaqtı metodikalıq jaqtan durıs jobalastırıw hám shólkemlestiriw zárúr. Hár bir sabaqtıń dáslepten baslap aqırına

shekem shólkemlestiriwshilikti ámelge asırıw kerek. Sabaqtıń shólkemlestiriwshilik tárepi, onıń maqseti, mazmunın, ózgesheligi hám oqıtıw metodikasın sáykes bolıwı, sabaqlar óziniń qáliplesken qurılısına, ishki logikalıq, didaktikalıq maqsetine, mazmunına, qurallarına, metodikalari menen usıllarına iye bolıwı shárt. Oqıwshılardıń óz betinshe pikirlew qábiletin rawajlandırıp barıw kerek.

Joqarı klaslarda qaraqalpaq xalıq awızeki dóretpelerin oqıtıw barısında interaktiv iskerlik tiykarǵı bes element penen sáwlelenedi: óz-ara baylanıs; jeke juwapkershilik; bir-birine járdem kórsetiw háreketi; jumıstı birge alıp barıw qábileti; topardaǵı jumıs nátiyjesi. Interaktiv bir shıǵıp sóylewshiniń, bir pikirdiń ústemligin shekleydi. Bilim alıw barısında hárkim óz pikirin sın kóz benen aytıwǵa hám tiyisli ádebiy materiallardı talqılaw tiykarında quramalı máselelerdi sheshiwge, qáte pikirlerdi saplastırıwǵa, tereń oylap kórilgen sheshimlerdi qabıl etiwge, diskussiyalarda qatnasıwǵa, óz ózi menen mádeniyatlı qarım-qatnas jasawǵa úyrenedi. Bul ushın ádebiyat sabaqlarında jeke, jup hám topar jumısları shólkemlestiriledi. Izertlew joybarları, hújjet hám hárqıylı maǵlıwmat derekleri menen jumıs alıp barıw, dóretiwshilik jumısların paydalanıw iske asırıladı.

Joqarı klaslarda xalıq awızeki dóretpelerin oqıtıwda oqıtıw barısında interaktiv usıllar klasta sherikleslik jaǵdayında jaratıladı. Interaktivlik usılǵa tiykarlanǵan texnologiyanı qollanıp, oqıtıwshı dóretiwshi sheriklesler sıpatında islewge tiykarlanǵan ózgerislerge, turaqlı tayarlıqqa hám juwapkershilikli máselelerdi sheshiwge úyrenedi. Qaraqalpaq xalıq awızeki dóretpelerin oqıtıwda interaktiv usıllar tómendegi nátiyjelerge alıp keledi: oqıwshılardıń ádebiyat sabaǵına, pánge qızıǵıwshılıǵı artadı, oqıw materialların bekkem ózlestiredi, tereńnen oylaw hám erkin pikirlew qábileti rawajlanadı, qarım-qatnas jasaw mádeniyatı qáliplesedi, oqıw iskerligine belsendilik penen qatnasadı hám oqıw ushın qolaylı psixologiyalıq ortalıq jaratıladı. Ádebiyat sabaqlarında interaktiv texnologiyalardı qollanıw haqqında

jazılǵan metodikalıq ádebiyatlar menen tanısıw múmkin. Negizinde ádebiyatshı muǵallimniń ózi sabaqlarında interaktiv usıllardı nátiyjeli paydalanıw arqalı kóp tabıslarǵa erisedi.

Sabaq barısında xalıq awızeki dóretpeleri boyınsha toplamınan paydalanıp baramız. «Múyeshler» metodı arqalı xalıq awızeki dóretpelerdiń tematikası boyınsha oqıwshılar birneshe toparlarǵa bólinip, sol ózleri tańlaǵan temada diskussiya shólkemlestiriwi múmkin. Máselen, naqıl-maqallardıń tematikası boyınsha tapsırmalardı oqıwshılarǵa tómendegishe bólip bersek boladı:

1. Naqıl haqqında túsinik. Naqıldıń tárbiyalıq áhmiyeti;

2. Naqıllarda tuwılǵan jer temasına mısallar keltiriń;

3. Naqıllarda miynet temasına mısallar keltiriń;

4. Naqıllarda tazalıq temasına mısallar keltiriń. Pán muǵállimi bul metodtı túsindirip bolǵan soń joqarıdaǵı berilgen temalardan hárbir topar ózlerine unaǵan temasın tańlap alıp, sol tańlaǵan teması boyınsha birneshe toparǵa bólinedi hám tómendegi tártipte dawam etedi:

Oqıtıwshınıń metodikalıq hám usıllardıń tiykarǵı tańlanıwına, olardan racional paydalanıwǵa bárqulla itibar berip turıwı tómendegi nátiyjelerdi támiyinleydi:

- xalıq awızeki dóretpelerine bolǵan oqıwshılardıń kózqarasların nátiyjeli qáliplesiw hám olardıń sózde sáwleleniwi;

- xalıq awızeki dóretpelerine bolǵan kózqarasların (tapqırlıq, bilim, mektep, tábiyat boyınsha) qabıl etiw hám ajıratıw, nátiyjeli qarım-qatnaslar, túsinigin arttırıw yaki kemeytiriwdi, analizlenip atırǵan naqıllardıń ulıwma mánisi sıpatında ajıratıw, baylanıslılıǵın anıqlaw uqıplılıǵı;

- joqarı klaslarda ózlestirgen ámeliy jumıs usılları, jańadan xalıq awızeki dóretpelerin qollanıwǵa baǵdarlaw hám usı jaǵdayda áhmiyetke iye bolǵan belgiler, tarawlar, baylanısların anıqlaw, tabıwdıń ámeliy usılların erkin izlewge baǵdarlaw.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЯТЛАР:

1. Хусанбоева Қ., Ниёзметова Р. Адабиёт ўқитиш методикаси. –Тошкент: Баркамал файз мадиа, 2018. – 352 б.
2. Палымбетов К., Пирниязов И., Бердимуратова Р. Әдебиятты оқытыў методикасы. – Нөкис: 2009. – 204 б.
3. Yusupov I.K. Joqarı klaslarda qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıwda innovaciyalıq-pedagogikalıq texnologiyalar. Pedagogika ilimleri boyınsha filosofiya doktorı (PhD) ilimiy dárejesin alıw ushın jazılǵan dissertaciyası. Nókis, 2025. 55-bet.
4. Юсупов К.А. Академик лицейларда қорақалпоқ адабиётини ўқитиш методикаси (педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2021. – 4 б.т – 66 бет.
5. Юсупов К.А. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası. Sabaqlıq. – Tashkent: Sano-standart, 2018. – 21 б.т. – 336 б.
6. Yuspov K.A Arnawlı pánlerdi oqıtıw metodikası. sabaqlıq. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 19 б.т. – 304 б.
7. Юсупов К.А. Kórkem shıǵarmalardıń mazmunıń úyreniw metodikası. Oqıw qollanba. – Tashkent: Yosh avlod matbaa, 2021. – 23,75 б.т. – 380 б.
8. Юсупов К.А. Qánigelik hám pedagogikalıq ámeliyat. Методикалық қолланба. – Nókis: Ilimpaz, 2021. – 3.75 б.т. – 60 б.
9. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасын таллаў усыллары. Методикалық қолланба. – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2017. – 4 б.т. – 64 бет.

10. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын сабақтан тыс жумыслар арқалы үйрениўдиң илимий методикалық мәселелери. Методикалық қолланба. – Nókis: Miraziz Nukus, 2018. – 5 б.т. – 80 б.

11. Юсупов К.А. Қәнигелик пәнди оқытыўда инновацион технология. – Nókis: Miraziz Nukus, 2015. – 6 б.т. – 96 бет.

12. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Лирикалық шығармаларды оқытыў методикасы. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Швеция, стр. 469-474.

13. Юсупов К.А. Изучение литературных жанров. / VIII Международная научно-практическая конференция «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», 02-05 марта, 2021 г., Япония, стр. 198-203.

14. Юсупов К.А. Изучение творчества Аденбая Тажимуратова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая я конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 226-232.

15. Юсупов К.А. Изучение произведения писателя в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 06 марта, 2021 г., Израил, стр. 233-238.

16. Юсупов К.А. Изучение творчества Кали Жуманиязова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 06 марта, 2021 г., Израил, стр. 239-243.

17. Юсупов К.А. Изучение творчества Конысбай Камалова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 06 марта, 2021 г., Израил, стр. 250-256.

18. Юсупов К.А. Изучение произведения Мамбеталы Кайыпова в академических лицеях //IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 257-264.

19. Юсупов К.А. Изучать разборы эпических произведений в академических лицеях. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achieverments and innovations of fundamental and apppitd scieences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон.

20. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде көркем шығармаларды оқытыў технологиялары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achieverments and innovations of fundamental and apppitd scieences», 09-марта, 2021 г., Лиссабон: стр.237-242

21. Юсупов К.А. Драмалық шығармаларды оқытыў усыллары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achieverments and innovations of fundamental and apppitd scieences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр. 243-248.

22. Юсупов К.А. Изучение лирика Кунхожа в академических лицеях. /XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theeory, meethology, practice», 9 марта, 2021 г., Испания: стр. 160-165.

23. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дөретиўшилик психологиясы. XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theeory, meethology, practice», 18 марта, 2021. Испания: стр.180-185.

24. Юсупов К.А. Использование современных педагогических технологий в преподавании каракалпакской литературы /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская иитература и культура в

контексте взаимодействия национальных литератур и искусств». Казанский федеральный университет, 26-марта, 2021 г.стр.356-362.

25. Юсупов К.А. Изучение творчества Сапа Матчанова. /XV Международная научно-практическая конференция «The world science of modernity. Problems and prospects of development», 25-26 марта, 2021 г., Франция: стр. 170-175.

26. Юсупов К.А. Инновационные технологии в обучении каракалпакской литературе /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская поэзия и культура второй половины XX начала XXI века». Казань, 26- апреля, 2021 г. Стр.341-346.

27. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллаў усыллары / «Түркий халықлары фольлоры ҳәм әдебияты тарийхы изертлениўиниң әҳмийетли мәселелери» атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. – Нөкис: НМПИ баспасы, 2021 (27-28-май), – 245-248-бб.

28. Юсупов К.А. Карақалпақ прозасында миллий психологияның сәўлелениўи. /«Түркий филологияның әҳмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық илимий-теориялық конференция материаллар топламы. Нөкис, «Қарақалпақстан», 2021, 113-118-бб.

29. Юсупов К.А. Развитие литературной речи и письменного языка учащихся на уроках литературы. “Models and methods for increasing the efficiency of innovative research” a collection scientific works of the international scientific conference (11 Desember, 2021) – Berlin: Copenhagen, 2021. ISSUE– p. 161-165.

30. Юсупов К.А. Қосық теориясын арнаўлы изертлеўши алым.. /Инсан қәдири – инсанлар қәлбинде. (илимий, илимий-публицистикалық ҳәм публицистикалық мақалалар топламы. – Нөкис: 2022, –151-159- бб.

31. Юсупов К.А. Ádebiyat sabaqlarında oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyasın rawajlandırıw. /The and analytical aspects of recent research: International scientific-online conference, Part 1, Issue 5: May 31st 2022. Turkiya, Istanbul: pp. 104-109.

32. Юсупов К. Академиялық лицейлерде жазыўшылар дөретиўшилигин үйрениў / Ўзбекистонда илмий-амалий тадқиқотлар. Республика 15-кўп тармақли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами. – Тошкент: Tadqiqot, 30 апрел 2020 йил. – Б. 228-230.

33. Юсупов К.А. Академик лицейларда адабиёт дарсларини ўқитиш технологиялари / Илм-фан ва таълимнинг ривожланиш истиқболлари. Республика илмий биринчи конференцияси тўплами. – Тошкент: www.openscience.uz, 27 апрел 2020 йил. – №1. (2-қисм). – Б. 25-28.

34. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде лирикалық шығармаларды таллаў // Қорақалпоқ давлат университети ахборотномаси. – Нукус, 2020. – №1. – Б. 181-184

35. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде драмалық шығармаларды интерактив технологиялар менен оқытыў // Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў. – Нөкис, 2019. – №6/1. – Б. 4-8

36. Юсупов К.А. Конысбай Камалов дөретиўшилигин үйрениўдиң гейпара мәселелери// Ilim ha'm ja'miyet. Нукус давлат педагогика институти журнали. Нукус, 2019. №4. – Б. 94-98

37. Юсупов К.А. Эпик асарларини ўрганиш усуллари. / в конференция и публикацию статьи в сборнике «Международная конференция академических наук », 25- сентябрь, 2022. Россия. Стр. 115-126. https: // doi.org/ 10.5281/zenodo.7111598.

38. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений на уроках литературы. /Spain International scientific-online conference: “Solution of social problems in management and economy” Part 1, Issue 2: September 20, 2022. www.conf.com. Spain, Испания: pp. 21-26.

39. Юсупов К.А. Халмурат Сапаров дөретиўшилик жолы. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 1996. 3-4-саны, 54-60.

40. Юсупов К.А. Бердақ шығармаларын үйрениў усыллары. «Қарақалпақстан муғаллими» журналы, Нөкис, 1996. 1-2-саны, 12-15.

41. Юсупов К.А. Оқыўшыларымыз пикир айтады. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2000. 3-саны.

42. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны ҳәм тарийх. Әмиўдәрья ж, Нөкис, 2000. № 6,110-115.

43. Юсупов К.А. Ҳәзирги дәўир ҳәм Бердақ шайыр мийрасына көз қарас. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2001. 2-саны, 126-128.

44. Юсупов К.А. Ҳәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образы. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 5-саны, 130-131.

45. Юсупов К.А. Ҳәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образының өзгешеликлери. ӨзРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 6-саны, 138-139.

46. Юсупов К.А. «Шырашылар» романының көркем психологизми. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис, 2006. 6-саны, 112-115.

47. Юсупов К.А. XX әсирдеги қарақалпақ прозасында көркем психологизм мәселелери. «Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2007, 4-саны, 11-15 бб.

48. Юсупов К.А. Ишки монолог ҳәм шеберлик. Әмиўдәрья ж, Нөкис 2008. №1, 113-116 бб..

49. Юсупов К.А. Лирикалық прозада көркем психологизм. «Әмиўдәрья» журналы, Нөкис 2008. 2-саны, 124-127.

50. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дөретиўшилик шеберлигин үйрениў методикасы. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-санлар, 126-129.

51. Юсупов К.А. И.Юсуповтың «Ўатан топырағы» шығармасының мазмунын үйрениў. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-саны, 46-49.

52. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын интерактив методлар менен оқытыў усыллары. ҚМУ хабаршысы, 2011, 1-2-саны, 58-60.